

Effective and
well-functioning EWCs
in post – Covid era

**„EFEKTIVNI I FUNKCIONALNI ESZ U POST-COVID ERI”
PROJEKAT:**

NALAZ O UTICAJIMA I REZULTATIMA

Co-funded by
the European Union

„EFEKTIVNI I FUNKCIONALNI ESZ U POST-COVID ERI” PROJEKAT: NALAZ O UTICAJIMA I REZULTATIMA

U nastojanju da ojača otpornost Evropskih radničkih saveta (ESZ) usred turbulentnog okruženja pogoršanog pandemijom COVID-19, Evropska unija je sufinansirala transformativni 20-mesečni projekat pod nazivom „Efikasni ESZ koji dobro funkcionišu u periodu posle Covid-a”. Ovom inicijativom angažovani su sindikati, organizacije poslodavaca i članovi ESZ u sedam zemalja: Poljskoj, Srbiji, Portugalu, Španiji, Turskoj, Crnoj Gori i Slovačkoj. Primarni cilj? Poboljšavanje efikasnosti ESZ u ublažavanju posledica pandemije na radnu snagu.

Radeći u okruženju ispunjenom dinamičnim izazovima, ESZ su naišli na višestruke prepreke koje je pojačala pandemija. Ovi izazovi obuhvataju različite aspekte, uključujući i one koji potiču iz tzv. blizanačke tranzicije – digitalizacije, automatizacije i ozelenjavanja privrede, posebno dekarbonizacije.

Članovi ESZ su istakli dodatne prepreke kao što su fluktuirajuće cene električne energije, posledice ukrajinske krize i promenljiv geopolitički teren. Kao predstavnici zaposlenih u transnacionalnim korporacijama, oni su naglasili konkurentске pritiske koje predstavljaju neevropski subjekti u odnosu na njihove matične organizacije.

Kao odgovor na ove izazove, Evropski parlament je usvojio rezolucije 2021. i 2023. godine, naglašavajući imperativ učešća zaposlenih na nivou kompanije kako bi se ojačala demokratija na radnom mestu i poboljšala funkcionalnost ESZ. Rezolucija iz 2021. godine bila je fokusirana na širenje informacija, konsultacije i učešće zaposlenih, zalažući se za reviziju Direktive o ESZ. Nakon toga, rezolucija iz 2023. godine imala je za cilj da ojača kapacitet ESZ za širenje informacija i konsultacije, prilagođen različitim sistemima privrednih odnosa u državama članicama.

Evropska komisija je 24. februara 2024. godine predložila dalje izmene i dopune Direktive o ESZ, signalizirajući tekuća zakonodavna nastojanja. Aktivno angažovanje članova ESZ i socijalnih partnera širom Evrope ostaje ključno, a projekti poput „Efikasni ESZ koji dobro funkcionišu u periodu posle Covid-a” služe kao opipljiv pokazatelj posvećenosti.

U periodu od avgusta 2022. do marta 2024. godine, projekat je obuhvatao niz aktivnosti za realizaciju svojih ciljeva. Preliminarna faza je uključivala istraživanje sprovedeno od januara do aprila 2023. godine, koje je donelo nacionalne izveštaje o istraživanju za Poljsku, Slovačku, Portugal i Španiju. Ovi izveštaji su pružili neprocenjiv uvid u trenutno stanje, oblasti poboljšanja, identifikovane slabosti i stavove zainteresovanih strana prema razvoju ESZ.

Nakon toga, od jula do novembra 2023. godine sprovedena je obrnuta tzv. obuka, koja se sastojala od tri faze u kojima su učesnici dobijali materijale razrađene od strane stručnjaka kako bi ih proučili pre nego što se uključe u obuku uz lično prisustvo. Moduli obuke bili su usredsređeni na poboljšanje operativnih procedura ESZ i rešavanje operativnih izazova za jačanje prava radnika na informisanje, konsultacije i učešće.

Takođe, od oktobra do novembra 2023. godine, napravljeni su video priručnici, zasnovani na sadržaju obrnute obuke, kako bi se premostile praznine u znanju i poboljšale mogućnosti ESZ u kretanju kroz procese restrukturiranja izazvanog pandemijom COVID-19.

Vrhunac projekta manifestovao se u razvoju alata za procenu „Efikasni ESZ u novoj normalnosti”, koji je izrađen u periodu od novembra 2023. do februara 2024. godine. Ovaj alat je omogućio članovima ESZ da procene organizacionu efikasnost i doprinos ESZ definisanju mera na nivou kompanije koje ublažavaju uticaj pandemije. Širenje informacija o rezultatima projekta odvijalo se putem onlajn seminara održanih u sedam zemalja u periodu od februara do marta 2024. godine, na kojima su predstavljeni ključni nalazi, alat za procenu ESZ, izveštaji o istraživanju, moduli obuke i video priručnici.

Da zaključimo, projekat „Efikasni ESZ koji dobro funkcionišu u periodu posle Covid-a” pokazao se kao veliki uspeh, pružajući članovima ESZ i socijalnim partnerima neophodne alate za efikasno snalaženje u izazovima izazvanim COVID-19. Kroz istraživanje, obuku i razvoj alata, projekat je podstakao transparentnost i učešće radnika u multinacionalnim korporacijama, čime je olakšao ublažavanje izazova povezanih sa pandemijom. Dostupnost projektnog materijala javnosti naglašava njegov širi uticaj na promovisanje efikasnosti ESZ i zalaganje za prava radnika. Celokupan sadržaj obuke, video priručnici i alat za procenu ESZ su besplatno dostupni javnosti na internet stranici <http://startandgo-ewc.com/coursesslect>. Ova onlajn platforma pruža priliku bez presedana za one koji žele da prošire svoje znanje o ESZ i pristupe osnovnim resursima za njihov efikasan razvoj i implementaciju.

Finansira Evropska unija. Izneti stavovi su mišljenje samog(ih) autora i ne odražavaju nužno stavove Evropske unije ili Evropske komisije. Za njih se ne može smatrati odgovornim ni Evropska unija ni organ koji dodeljuje sredstva.